

מתן בסתר

המאבק הפופוליסטי על דמי הניהול איננו הבעיה האמיתית של החוסכים לפנסיה. השאלה הנשאלת היא מי יטפל בתלונותיהם, במצבים בהם הרגולטור בוחר שלא להתערב?

עו"ד ירון טבצ'ניק

יעזור לחוסכים לפתור את התלונות? כגון, כספים שעוברים מחברה לחברה ובדרך מאבדים את בעליהם.

מי יטפל בתשובה שניתנה לחוסך שביקש לבדוק האם ישנם כספים שטרם נפדו בפוליסה של קרובת משפחה שנפטרה וקיבל תשובה זו מחברת הביטוח: "מכיוון שחלפו כ-14 שנה מאז פטירת המבוטחת, הרי סביר להניח כי הפוליסה נפתרה זה מכבר". (תחשבו מה היה קורה אילו הייתם חוסכים בבנק במשך 20 שנה ובתום התקופה אתם מקבלים תשובה "יש לכם בערך כ-1,000,000 שקלים").

מטוטלת האחריות

יתכן והחוסכים אינם מודעים לכך שהרגולטור שוקל להפריט את הטיפול בתלונות ולהעבירו לגוף חיצוני. אין לציבור החוסכים כיום אלטרנטיבה טובה יותר מאשר לסמוך על הרגולטור. אז נכון שכוחו של הרגולטור נובע מחקיקה ומוטלת עליו החובה להדק את הפיקוח על המערכת היומיומית בין החוסכים לבין החברה המנהלת את כספו. יחד עם זאת, הציבור חייב להפנים שבעשור האחרון מטוטלת האחריות עברה לידיהם והוא זה שצריך ליזום בדיקות תקופתיות, לדרוש, לשאול, לבקש מסמכים, להתייעץ עם אנשי מקצוע ובמקרה הצורך להגיש תביעות לבתי המשפט. חוסכים צריכים וחיבים להפעיל את כובד משקלם, ללחוץ ולעזור לרגולטור להדק ולחזק את הפיקוח על מי שמנהל לנו את כספי הפנסיה.

עו"ד ירון טבצ'ניק, יועץ פנסיוני, מתמחה בדיני פנסיה, דיני עבודה ורגולציה בשוק ההון

שהמאבק על דמי הניהול הוא מאבק תקשורת-פופוליסטי הצבוע בצבעים בוהקים. למעשה זהו הפרמטר המדיד ביותר מבין שלל הנקודות, כזה שהחוסכים יכולים להתמודד עמו. בהקשר זה ניתן להסכים או שלא עם דבריו של המשנה לנגיד בנק ישראל לשעבר, פרופ' אביה ספיבק: "בפנסיה אין צרכנים, כי הצרכן לא מבין", שאמר את הדברים בכנס שהתקיים באוניברסיטת תל אביב).

מרבית החוסכים אינם מודעים לבעיות רבות שהם צפויים להיתקל בהן לאורך תקופת החיסכון. הציבור לא הפנים את העובדה שהאחריות על כספי הפנסיה שלו הוסרה בהדרגה מהמדינה והועברה בחרש לידי החוסכים. אם נבחן את מעשי הרגולטור בשנתיים האחרונות נראה שאין כל-כך על מה להתלונן. נכון, יש עוד הרבה מה לעשות בתחום, וצריך להבין שהרגולטור אינו יכול להתמודד עם הבעיות היומיומיות של החוסכים, שנוצרות מעצם מערכת היחסים השוטפת בינם לבין החברות.

מה שמתחת לפני השטח

את ההוכחה לכך ניתן למצוא בנתונים המדאיגים המצויים באוצר על כמות התלונות המונחות על שולחן הרגולטור מידי שנה. בשנת 2009 הוגשו למעלה מ-6,000 תלונות, 645 מהן בתחום הפנסיה, 1,393 בתחום הגמל ו-4,073 בתחום הביטוח. מה שמדאיג מכל הוא שהרגולטור החליט שלא להתערב ב-70.5% מהתלונות בממוצע. זו הבעיה האמיתית של החוסכים, לא מאבק על דמי הניהול. את המאבק על דמי הניהול יכולים החוסכים לפתור בעצמם ואף להסתייע ביועצים מקצועיים לשם כך. הנקודה החשובה יותר היא מי

חודשים האחרונים אנו עדים למבול של אינפורמציה בכל הנוגע לתכניות הפנסיה שברשותנו. מי ששם לב מבחין שמרבית האינפורמציה נוגעת אך ורק לדמי הניהול. כמה גוברים, מי גובה, מי מפסיד, כיצד ניתן להוזיל את דמי הניהול. האם זו המלחמה האמיתית של הצרכן הפנסיוני מול החברות שמנהלות לנו את כספי החיסכון? ממש לא.

מה שמעל פני השטח

הרגולטור אכן הצליח בשנתיים האחרונות לשנות את השוק הפנסיוני ונוצר אקלים נוח למדי "להתלבש" על גובה דמי הניהול. אין ספק

מה שמדאיג מכל הוא שהרגולטור החליט שלא להתערב ב-70.5% מהתלונות בממוצע את המאבק על דמי הניהול יכולים החוסכים לפתור בעצמם ואף להסתייע ביועצים מקצועיים לשם כך. הנקודה החשובה יותר היא מי יעזור לחוסכים לפתור את התלונות?